

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: — na

Cím: Cseléd nélkül állnak
Budapest háziasszonyai

Forrás: Az Újság

Mp. 1918 IV/5.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

331.78

Hely

Idő

"1918"

Személy

Cseléd nélkül állnak Budapest háziasszonyai.

(Bevonultak a lányok.)

— Saját tudósítónktól. —

A hó első napjaiban — a hely- és cseléd-változások e kritikus időpontján — mindig mozgalmas és zürzavaros képet nyújt egy-egy elhelyező iroda, annál nagyobb a kontraszt most, a mikor hosszú üres széksorok tátonganak és sehol egy szolgálónak még csak nyomát sem látni. A már-már kétségbeeső nagyságák száma jóval több.

Egy Teréz-köruti helyszerző így okolja meg a cselédhiányt:

— Nem is csoda kérem, hogy nincsen lány, mert mindegyik inkább elmegy gyárba, vagy villamos kalauznőnek, Auer-puczolónak, vagy ablaktisztítónak, mint hogy a háborus nagyságák szekaturáját tűje. Kosztot se kapnak rendesen, a kenyeret is elzárva tartják, az udvarlót sem engedik feljárni... hát, kérem, élet ez egy lánynak? És a fizetés? Kapnak — igaz — nyolczvan, kilenczven koronát is, de nem telik abból se egy pár czipó, se egy kötény, még fejrevaló kendő se igen! A lányok meg gondolják, ha már nyomorogni kell, legalább este szabadok legyünk. És azért nem szegődnek el. Meg aztán leginkább a mindent keresik s ilyen alig akad egy pár. Vagy szobalánynak, vagy szakácsnőnek akarnak csak menni s van olyan közöttük, a ki a partvisnyelt sem tudja megfogni, de azért az is elkér hatvan, hetven koronát...

Az Erzsébet-köruton a következők a vélemények:

— Nincs lány, kérem, — az igaz — de legfőképpen azért, mert a vidékiek teljesen elfogytak. A paraszt gazdag, hát nem engedi a lányát szolgálni s különben otthon is olyan magas árakat fizetnek, ha napszámba megy, hogy fölösleges most már Pestre küldeni pénzt

keresni. Elég baj ez nekünk, ha nem tudjuk kielégíteni a vevőinket, mert a mi rezsink csak éppen úgy megvan mindennap, akár van forgalom, akár nincs. Most inkább nagyságokban bővelkedünk, ma is volt itt már legkevesebb kétszáz. Persze, hiába jönnek, mert a semmi-ből mi sem teremthetünk. S ha már akad itt-ott egy lány, annak száz kikötése van, a hol gyerekek vannak, oda ő nem megy, ha háromnál több a családtagok száma, nem áll be, nyolczvan koronát kér, de főzni nem akar, kismosást nem vállal, fát, szenet nem hoz fel...

A Rákóczi-téren lévő helyszerzőnél utalnak arra, hogy tegnap este 9 órakor 3000 (egyesekek véleménye szerint 5000) leány utazott a frontra, a hadtáphoz, ki szakácsnőnek, ki ápolónőnek, az intelligensebbje telefonoskisasszonynak, az erősebbje mosónőnek Cseléd nincs. Kikötés sincs, hogy a helyzet javulni fog, a háziasszonyok kétségbeesése napról-napra fokozódik, van olyan, a ki már hetek óta nem tud lányhoz jutni. Horribilis árakat fizetnek a legtudatlannabb fruskának is. Ezt a háboru teszi — mondja a helyszerző — és lesz még rosszabbul is. Bejárónó inkább akad, de ennek is 60—70 koronát kell fizetni. Ha mosogatás utánig marad, akkor reggelit és tizórait kap, ha délutáni munkát is kell végeznie, akkor ezenkívül ebédre is reflektál.

A Ferencvárosban a sok egyéb — már említett — okon kívül a pénteknek is káros jelentőséget tulajdonítanak. A lányok babonásak, nem szívesen állnak helybe ezen a napon s azért nem is sietnek bejönni. Tudják, hogy hely van elég s a ki el akar szegődni, az most már csak holnap jön és veszi fel a helyet hétfőre. A látvány itt is ugyanaz: két sor üres szék, folyton nyíló és csukódó ajtó... „Nincs, kérem, sajnáljuk nagyon”, „Semmi sincs, kezít esőkö-lom, majd talán holnap”... ez bizony nagyon gyér biztatás a szegény háziasszonyoknak, a kik közül némelyik fizetne már kétszer kilenczven koronát is, hogy csak lányhoz jusson. Megnéztem az előjegyzéseket, körülbelül száznegy-

ven a cselédet keresők száma s erre a mai napon jutott három lány, a kik közül az egyiket már vissza is küldték, mert a keze kiütéses volt.

Az utolsó helyszerzőnél nem kérdeztem már semmit, hanem megálltam és vártam magam is, mint a többiek s ezalatt néma tanuja voltam a következő jelenetnek:

Egy disztíngvált külsejű uriasszony felvett egy bejárónót, a 80 K. A bejárónó hétfőn kezdi meg működését, az uriasszonynak azonban már most ki kell fizetni a helyszerző díját, minden korona után tíz fillért, tehát összesen nyolcz koronát. A hölgy fizet s egy korona borra-ralót ad az üzletet lebonyolító nőnek. Ez fölne, aztán megvetően lenéz s újra föl:

— Egy korona? — kérdi hitetlenül. — Egy korona?! És hát a nagysága azt hiszi, hogy én egy korona borra-ralóért szerettem ezt az asszonyt? De hiszen adnak nekem tíz meg husz koronát is, hogy csak lányhoz jussanak a hölgyek, nem pedig egy ilyen rongyos kis pénzdarabot. Ha én bemegyek egy kávé-mérésbe, — pedig szegény asszony vagyok — husz fillért hagyok az asztalon, ... azért, hogy én szegény vagyok. Persze, az uriasszonyok nem gálánsak. De vigyázzon a nagysága, mert vissza szaveszem még ezt az asszonyt és megjegyzem magamnak az ilyen kuncaftot!

Az uriasszony sápadtan támolygott ki s én is jobbnak láttam szó nélkül elmenni, nehogy jelenlétemmel és esetleges kérdéseimmel még jobban felbőszítsem a haragvó „czupringer” személyzetet.

—na.